

Inspiratiesessies Lokaal Sociaal Beleid
Brugge 18 november 2022

KINDEROPVANG DIE HET VERSCHIL MAAKT VOOR KINDEREN, OUDERS EN SAMENLEVING

Prof. Michel Vandenbroeck
Vakgroep sociaal werk en sociale pedagogiek
UGent

Michel.Vandenbroeck@UGent.be

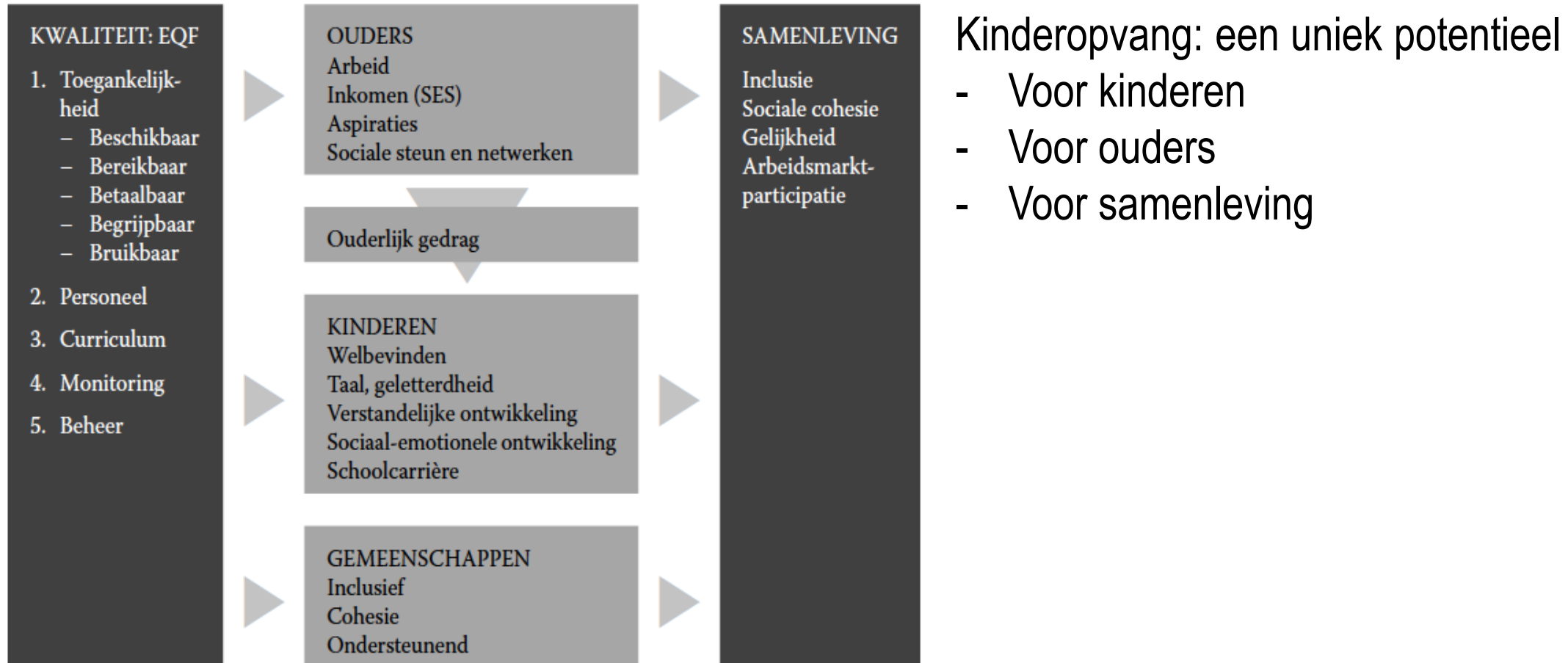
 @MichelVdbroeck

KINDEROPVANG DIE HET VERSCHIL MAAKT VOOR KINDEREN, OUDERS EN SAMENLEVING

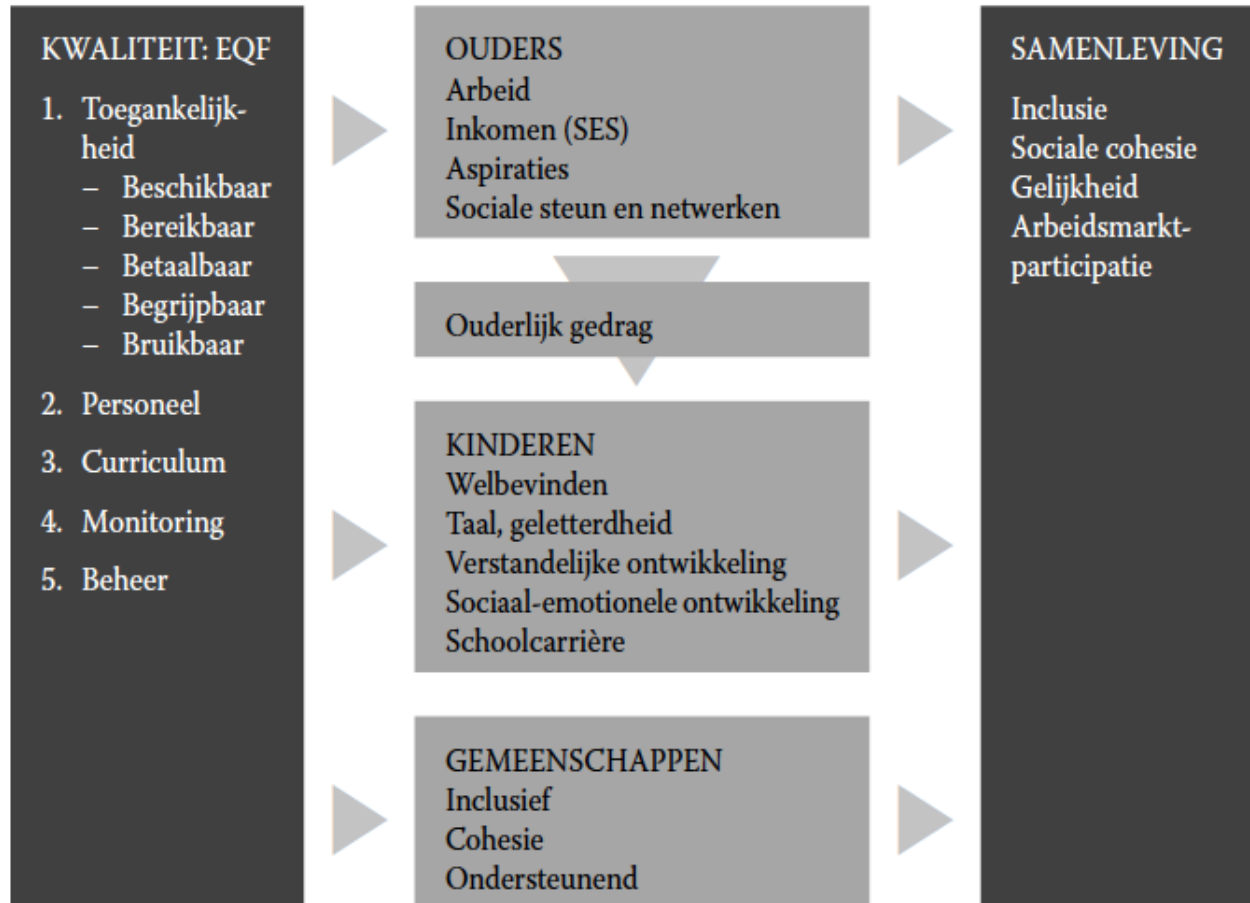
De Vlaamse Gemeenschap beoogt met kinderopvang een dienstverlening aan gezinnen die een **economische**, **pedagogische** en **sociale functie** heeft, die **kwaliteitsvol**, beschikbaar, betaalbaar en rechtstreeks **toegankelijk** is **voor elk kind** zonder onderscheid, in aanvulling op de opvoeding van het kind in zijn gezin, met respect voor de draagkracht van het kind, zijn thuismilieu en de keuzevrijheid van het gezin.

1. De pedagogische, economische en sociale functies
2. Toegankelijkheid
3. Kwaliteit

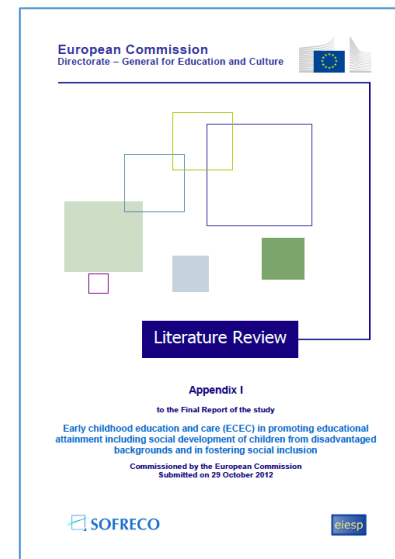
De pedagogische, economische en sociale functies

De pedagogische, economische en sociale functies

Impact op verstandelijke, sociale en emotionele ontwikkeling en op schoolresultaten
Merkbaar tot in het secundair onderwijs

De pedagogische, economische en sociale functies

KWALITEIT: EQF

1. Toegankelijkheid
 - Beschikbaar
 - Bereikbaar
 - Betaalbaar
 - Begrijpbaar
 - Bruikbaar
2. Personeel
3. Curriculum
4. Monitoring
5. Beheer

ouders

Arbeid
Inkomen (SES)
Aspiraties
Sociale steun en netwerken

Ouderlijk gedrag

Kinderen

Welbevinden
Taal, geletterdheid
Verstandelijke ontwikkeling
Sociaal-emotionele ontwikkeling
Schoolcarrière

Gemeenschappen

Inclusief
Cohesie
Ondersteunend

Samenleving

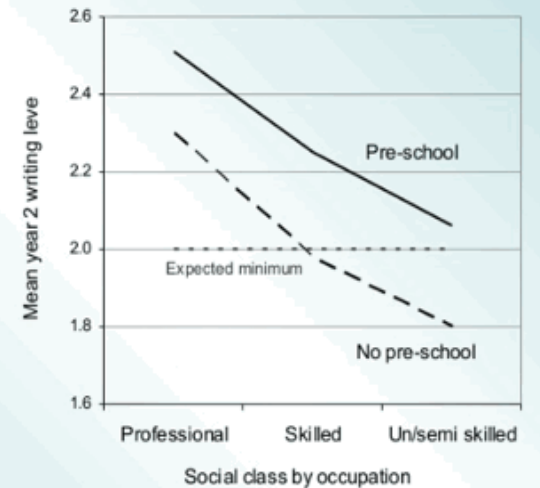
Inclusie
Sociale cohesie
Gelijkheid
Arbeidsmarktparticipatie

The effect of social class and pre-school attendance on literacy at age 7

READING at key stage 1, social class and pre-school experience

WRITING at key stage 1, social class and pre-school experience

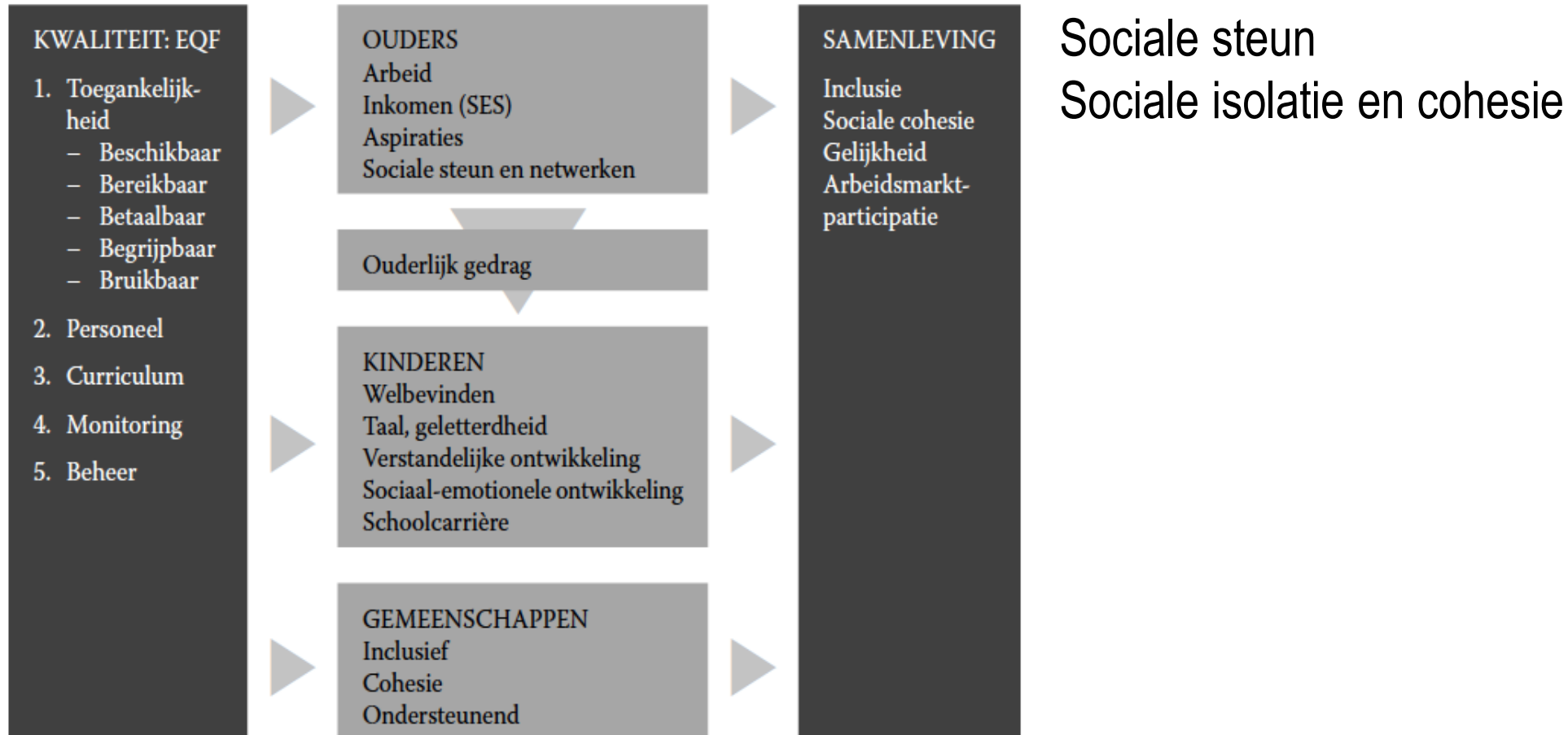

From Sylva et al. (2004)

De pedagogische, **economische** en sociale functies

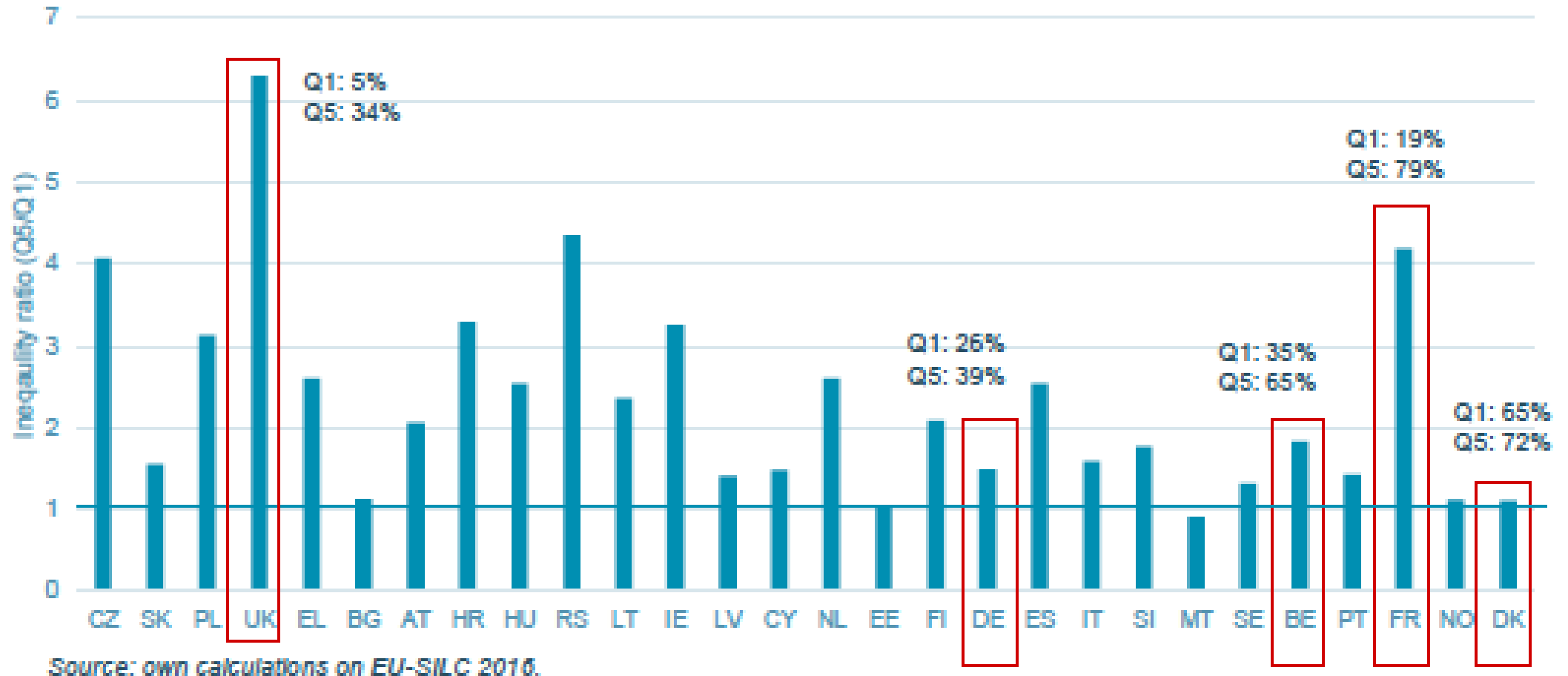

De pedagogische, economische en sociale functies

Toegankelijk voor elk kind ?

Inequality ratio (highest/lowest incomes), children 0-3, Europe, 2016

Toegankelijk voor elk kind ?

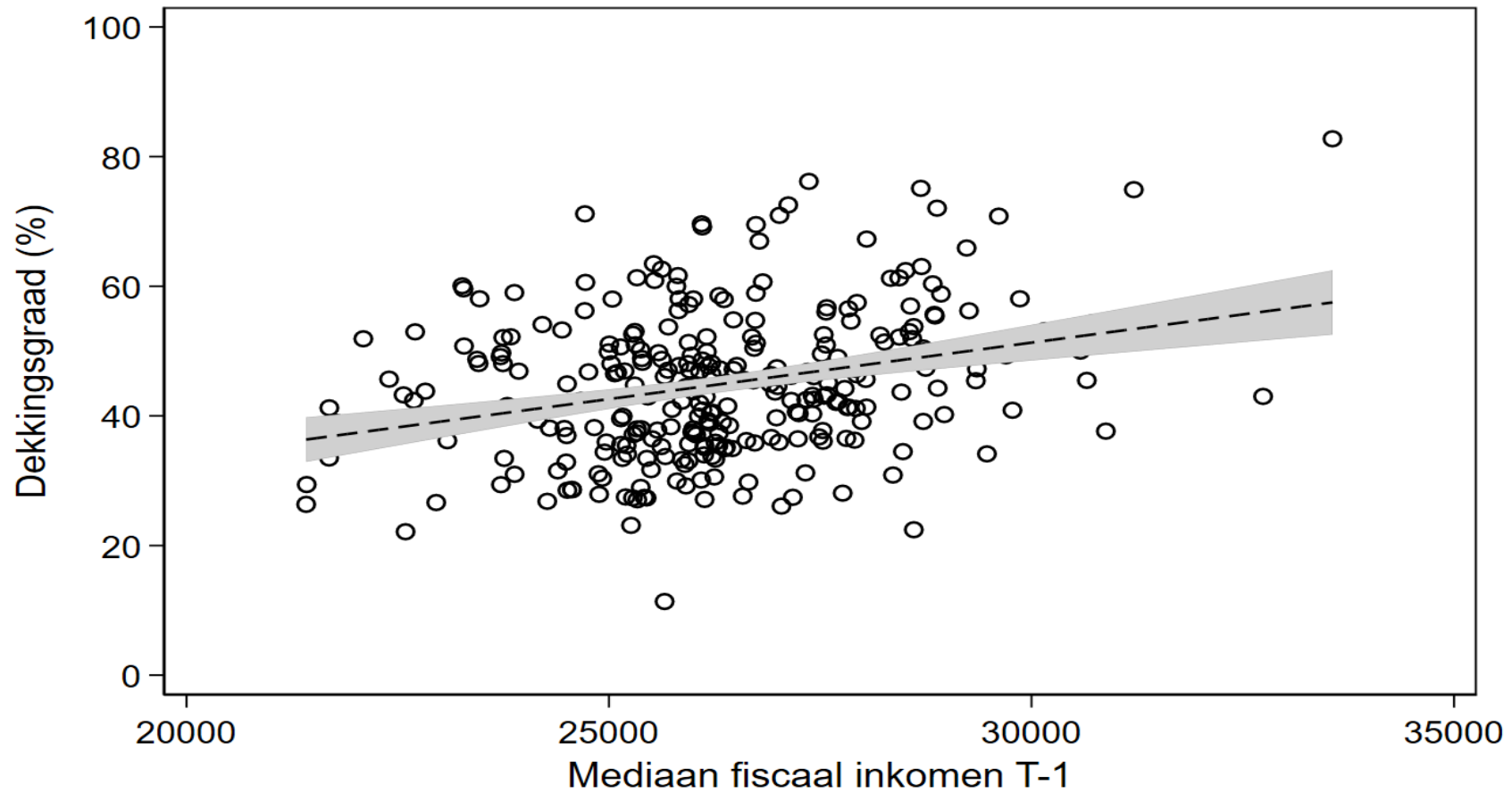
+

Aanbod subsidiëren ipv vraag
(maar niet meer 100%)
Relatief grote dekking
Blijvende investering in uitbreiding

-

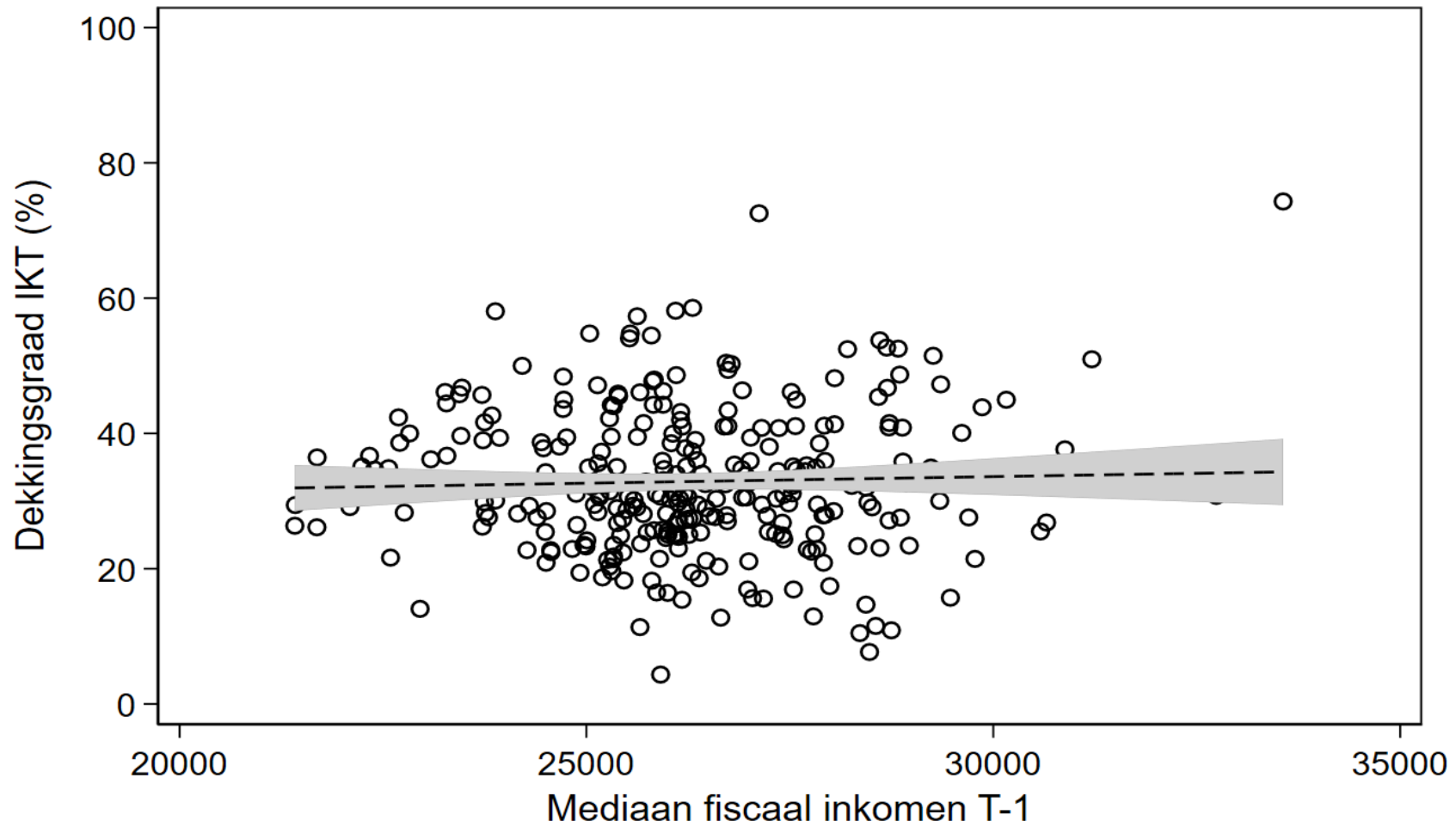
Geografische ongelijkheid
Prioriteiten
Deskundigheid
Kostprijs
Bureaucratische maatregelen
Prestatiefinanciering

Toegankelijk voor elk kind ?

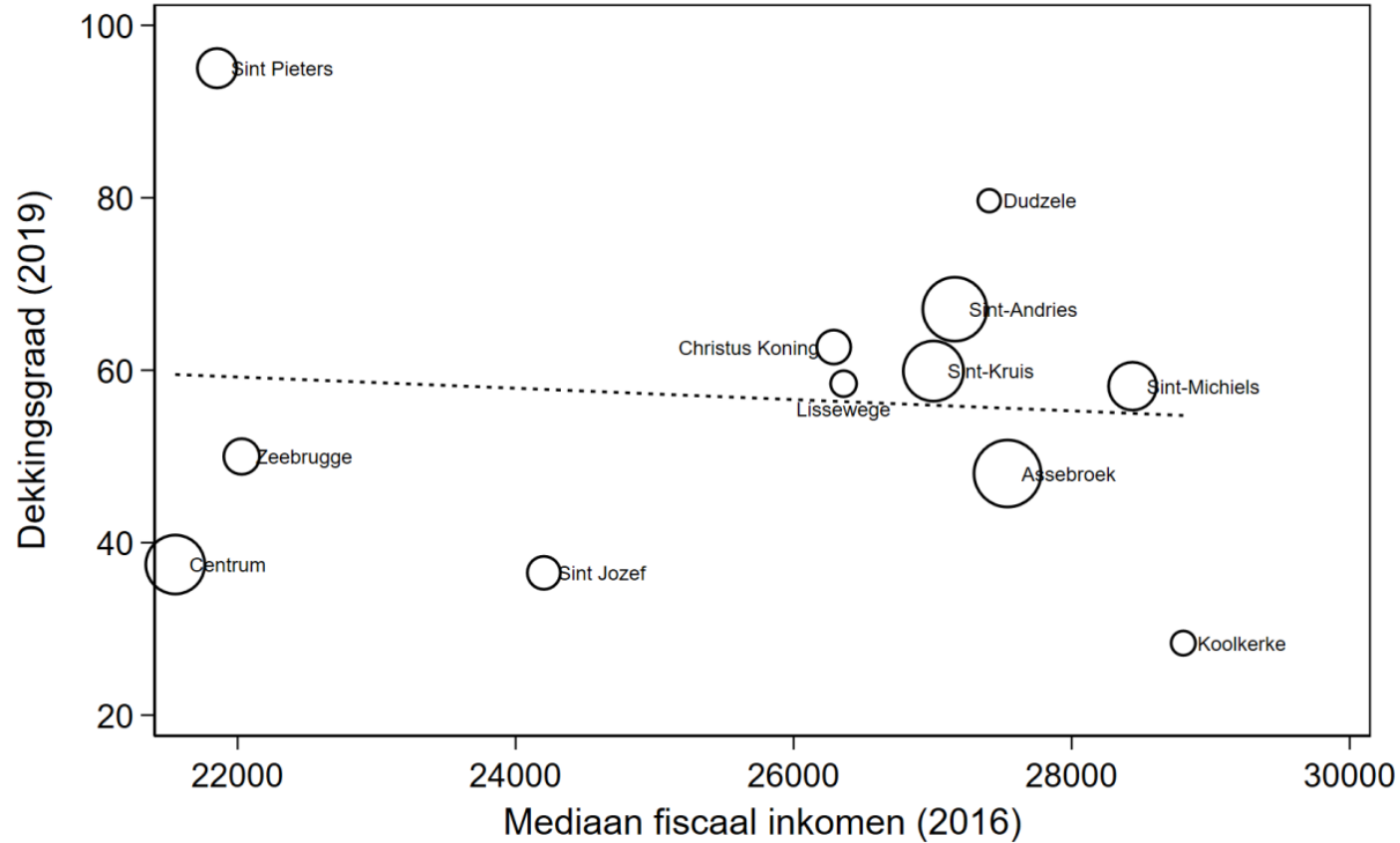
N = 289, $r = .29$

Toegankelijk voor elk kind ?

N = 289, $r = .03$

Toegankelijk voor elk kind ?

$r = -0.09$

Zonder de 28 plaatsen in wijk Zeebrugge

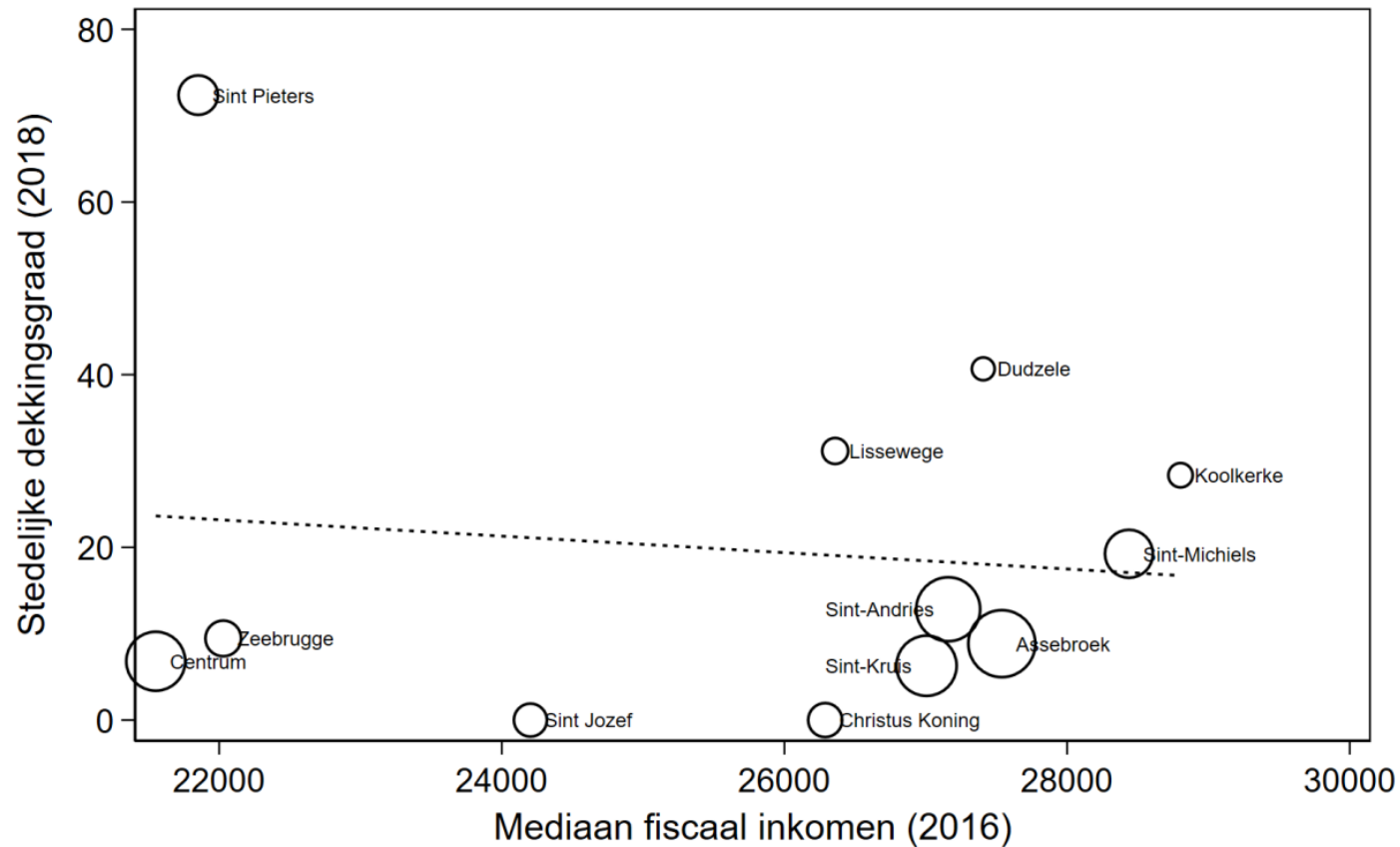
Brugge in 2018

Dekkingsgraad = 57%

95% IKT

Stedelijk = 26% (dekkingsgraad 14%)

Toegankelijk voor elk kind ?

$r = -0.12$

Brugge in 2018

Dekkingsgraad = 57%

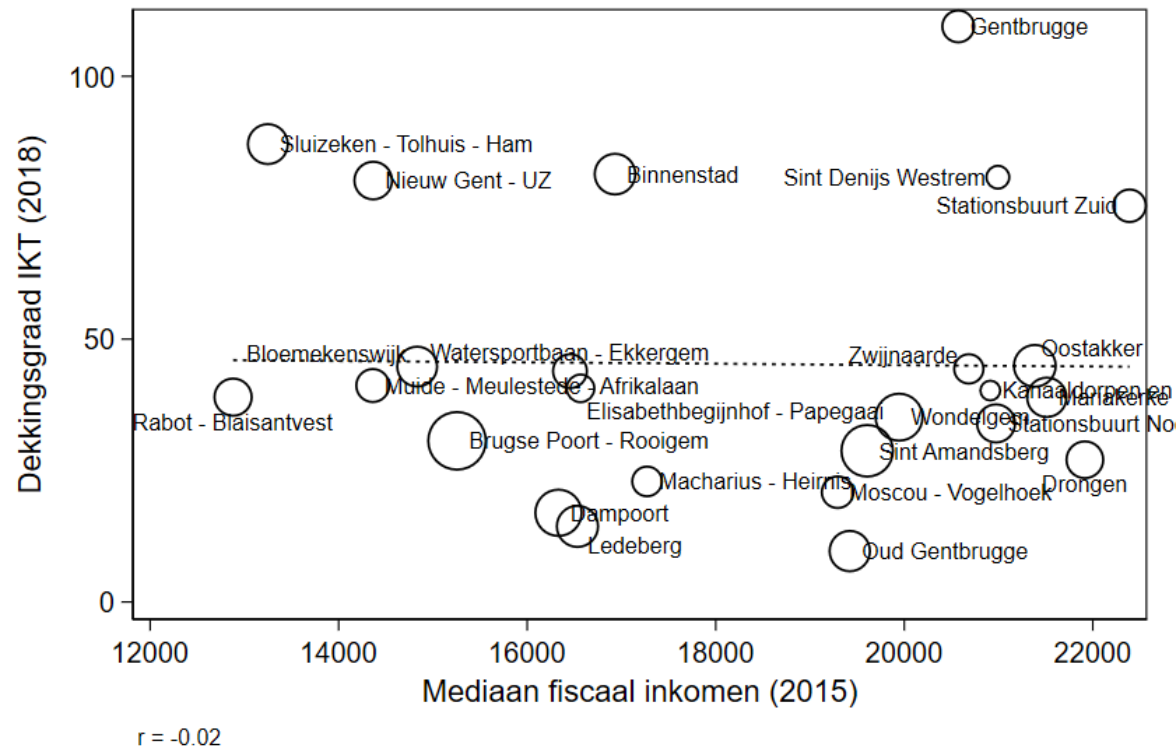
95% IKT

Stedelijk = 26% (dekkingsgraad 14%)

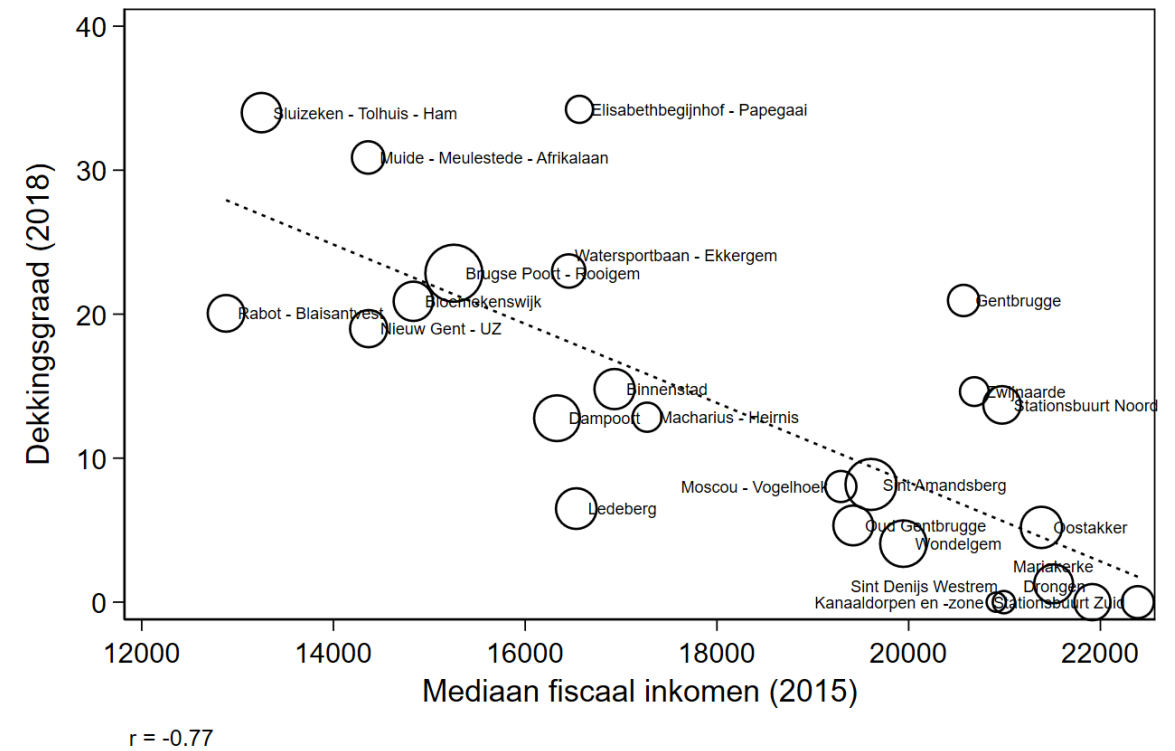
Zonder de 28 plaatsen in wijk Zeebrugge

Toegankelijk voor elk kind ?

Sociale dekkingsgraad Gent

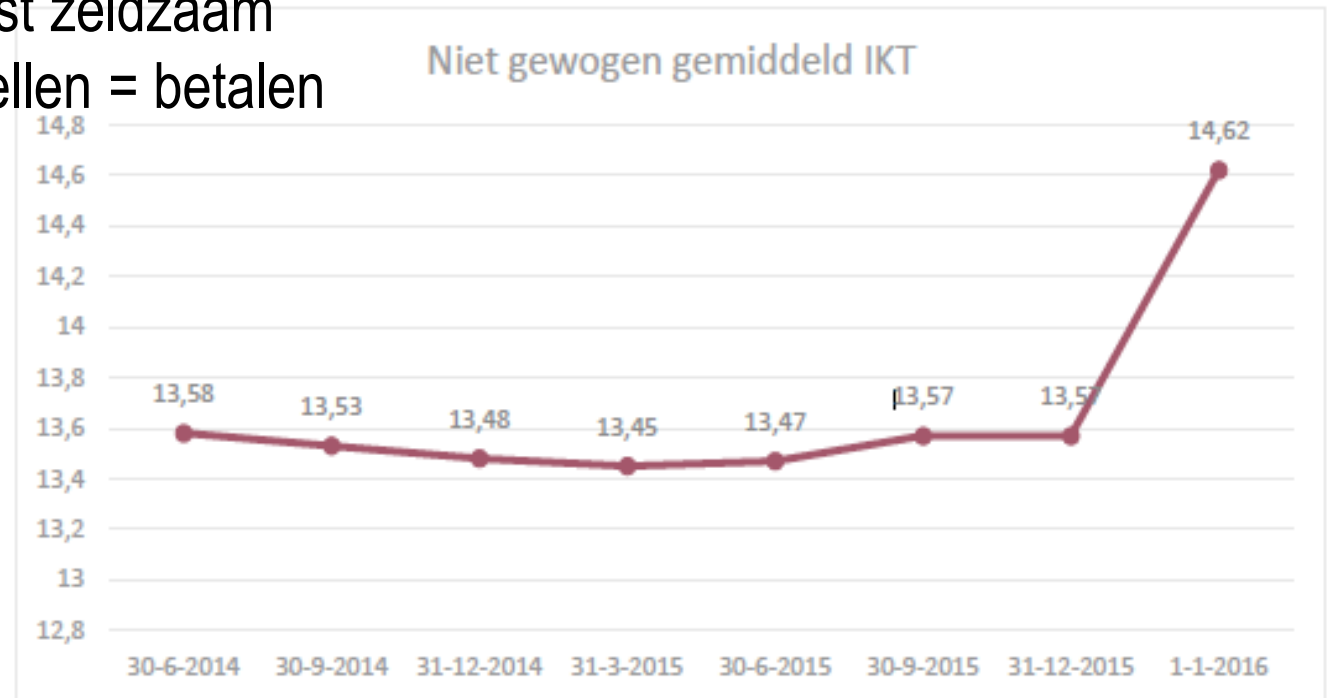
Stedelijke sociale dekkingsgraad Gent

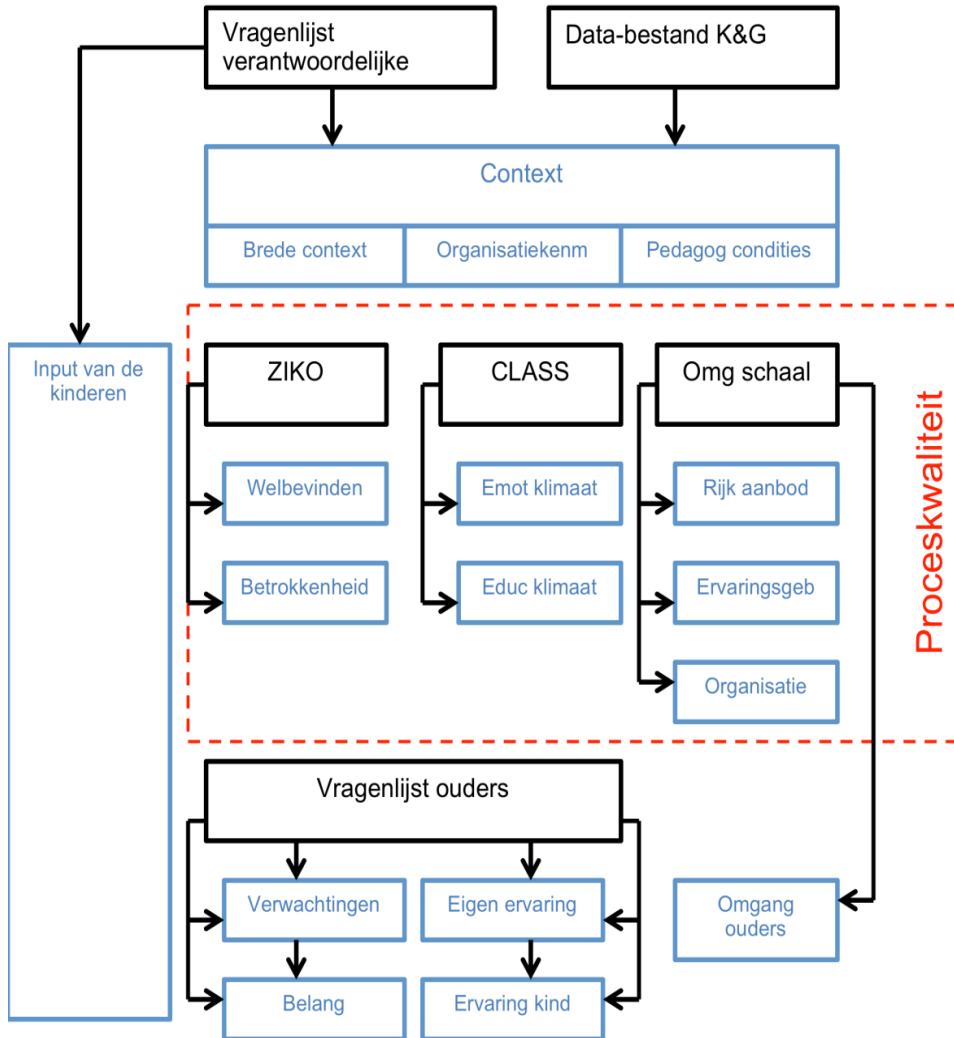
Toegankelijk voor elk kind ?

Geografische ongelijkheid
Prioriteiten
Deskundigheid
Kostprijs
Bureaucratische maatregelen
Prestatiefinanciering

- Prioriteiten: arbeid, wachtlijst, ...
- Deskundigheid (quid brugfiguren, ervaringdeskundigen)
- Minimale tarieven: OCMW attesten variëren van 0,63% (Brugge) tot 5,39% (Kortrijk), attesten voor laagste tarief zijn hoogst zeldzaam
- Bestellen = betalen

Kwaliteitsvol ?

1.

Nulmeting
Hoe zit het met
de kwaliteit in
Vlaanderen?

2.

Inspectie
Hoe zit het met
de kwaliteit in
deze locatie?

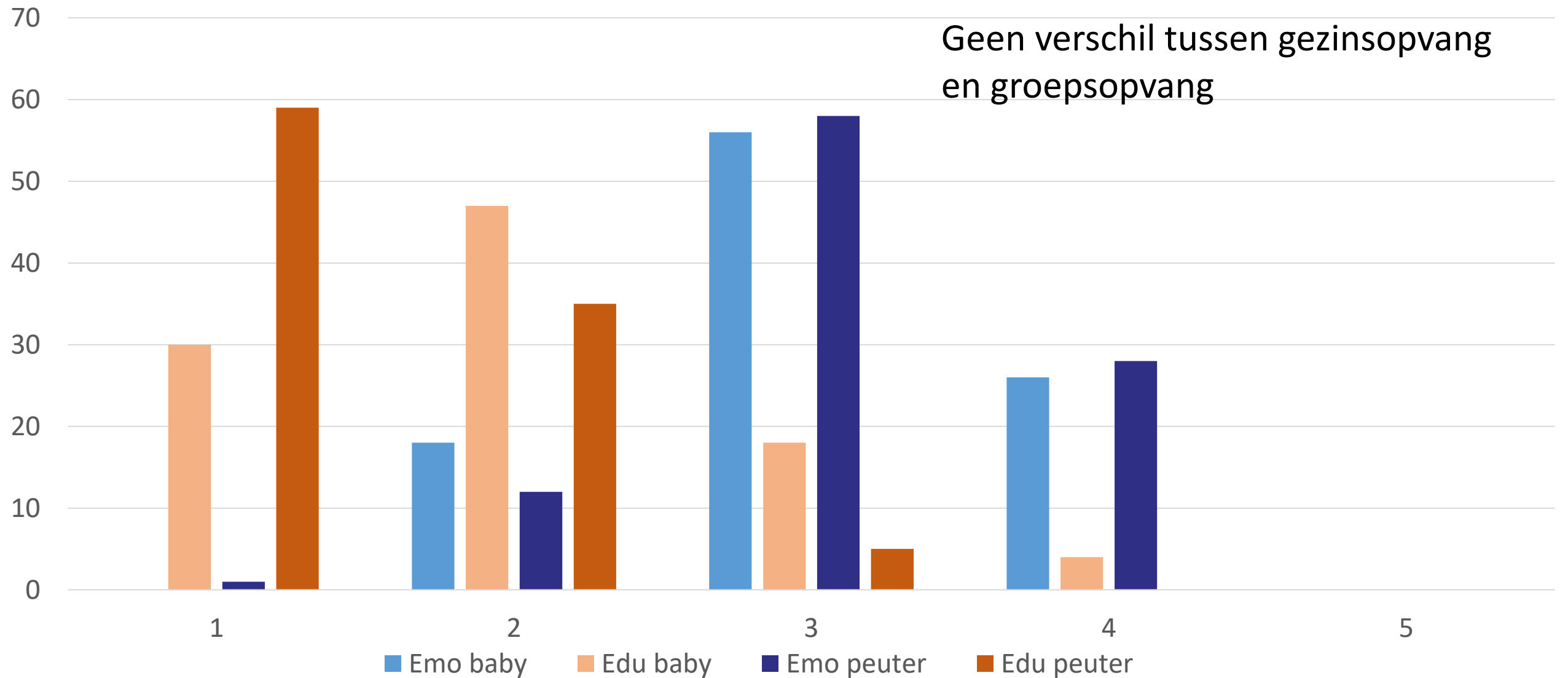
3. Zelfevaluatie
Hoe zit het met de
kwaliteit in mijn
locatie?

Oordeel op basis van
afname
wetenschappelijk
instrument in 400
opvanglocaties en op
basis van veelheid
data

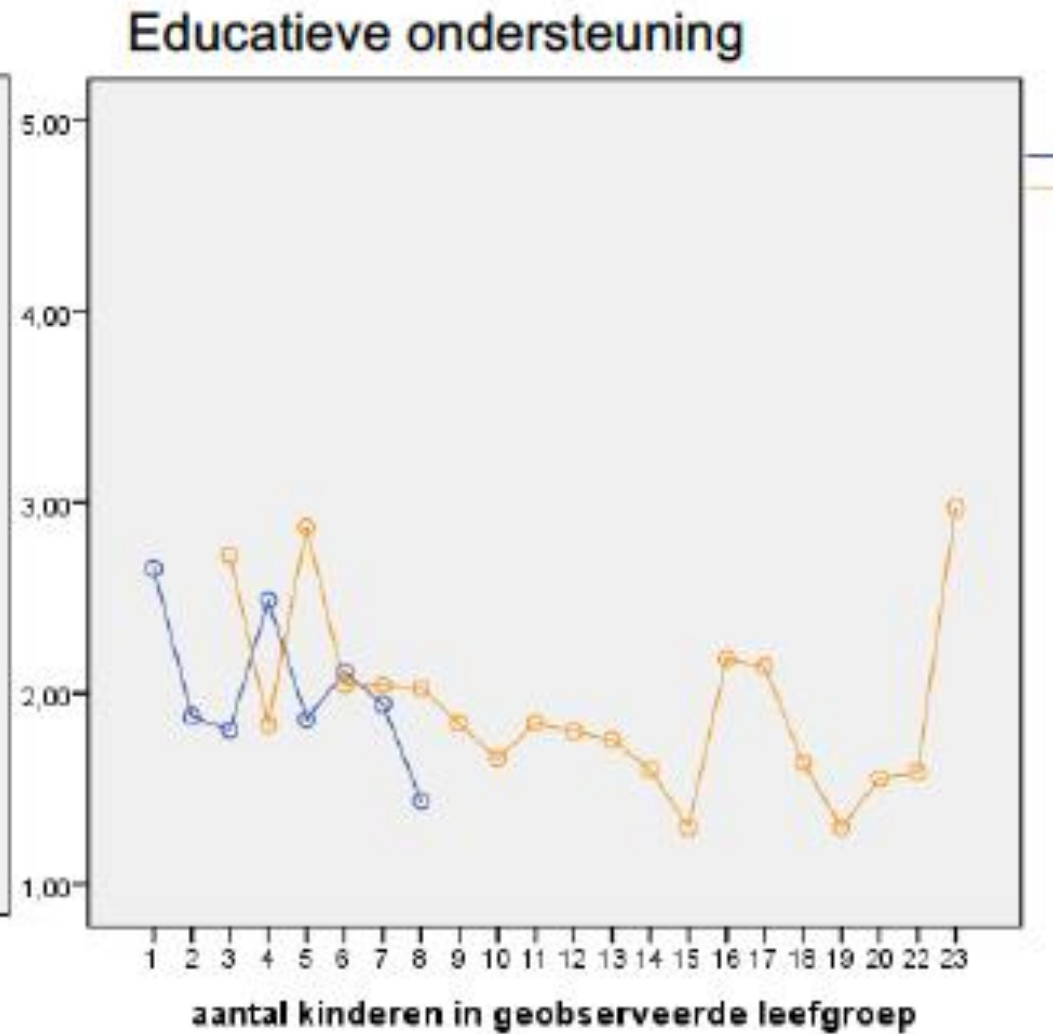
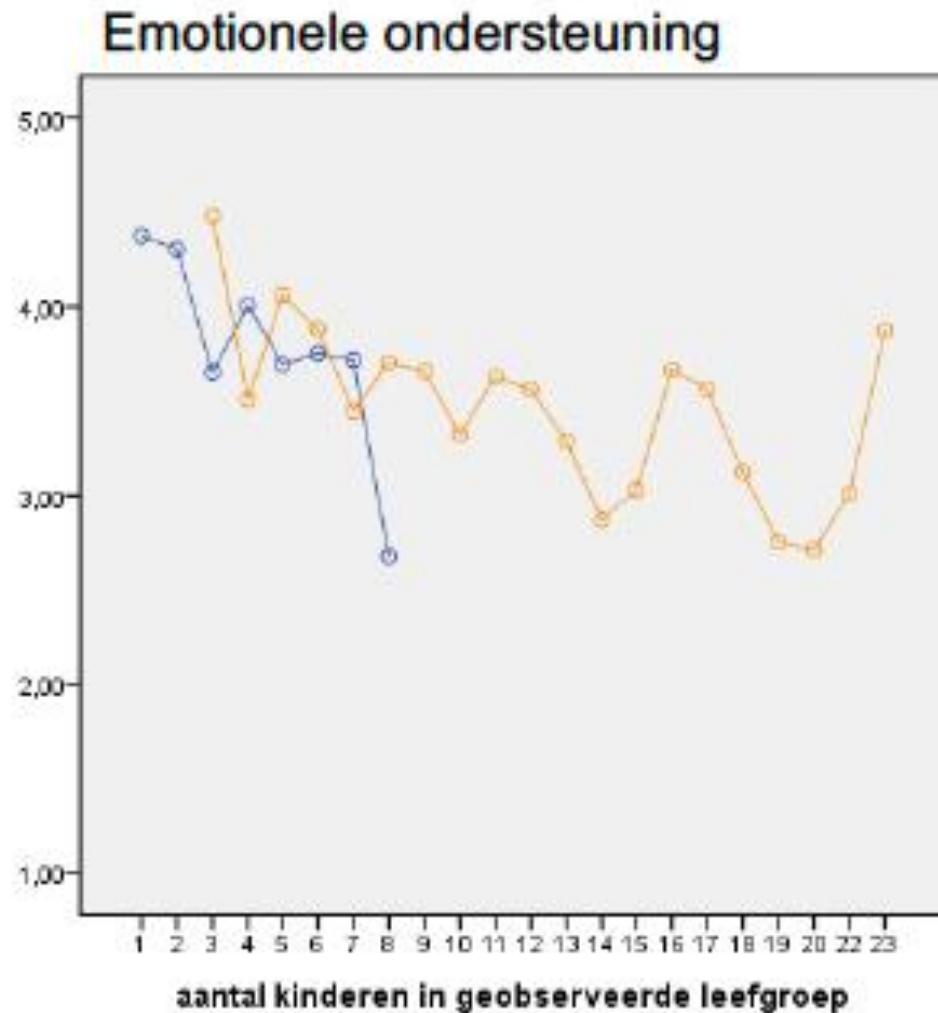
4.

Pedagogische
normering
Wat is
uitstekend?
Wat is goed
genoeg?

Kwaliteit 0 – 3 jaar

Kwaliteit 0 – 3 jaar

Kwaliteitsvol ?

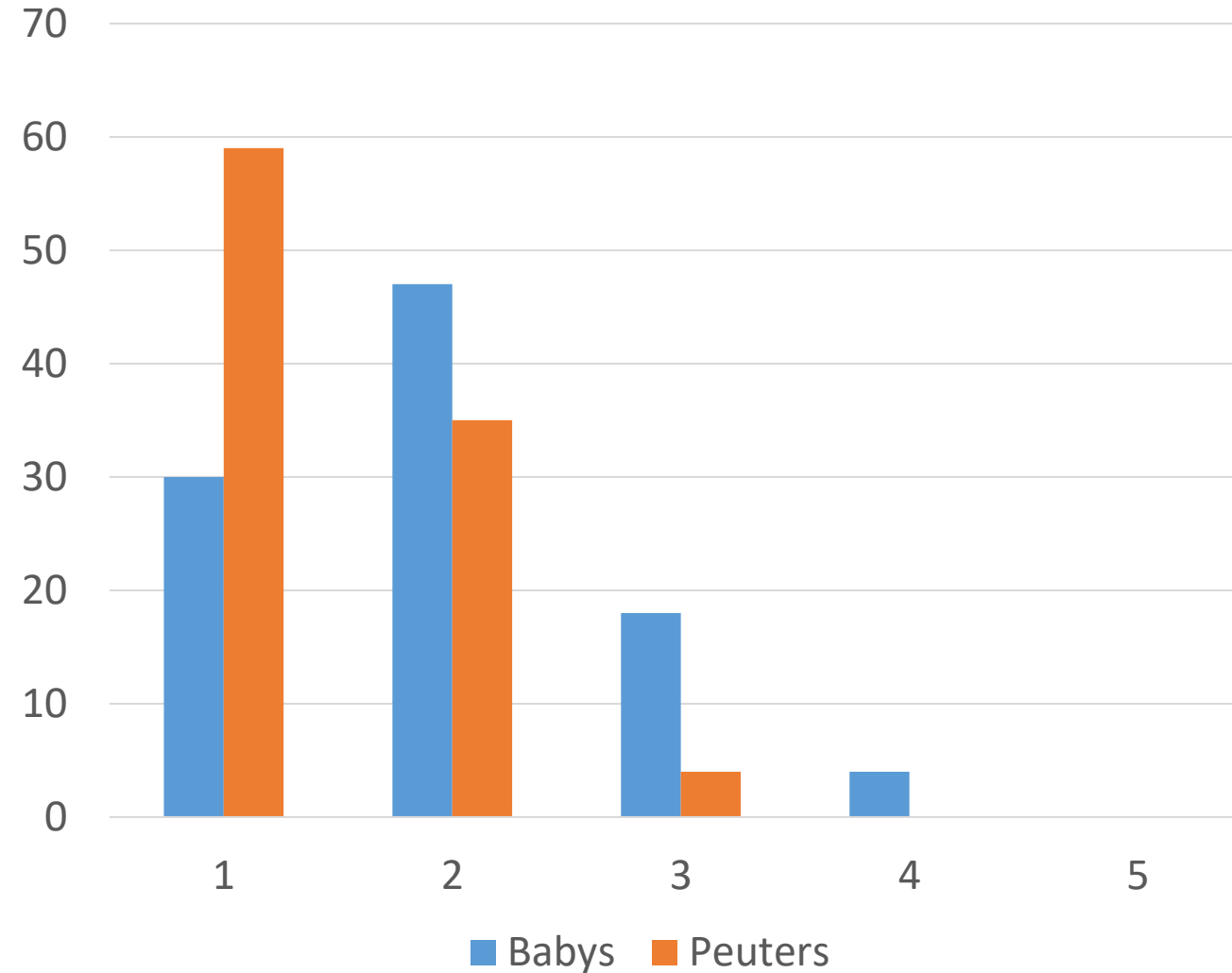
400 leefgroepen

684 cycli bij baby's

919 cycli bij peuters

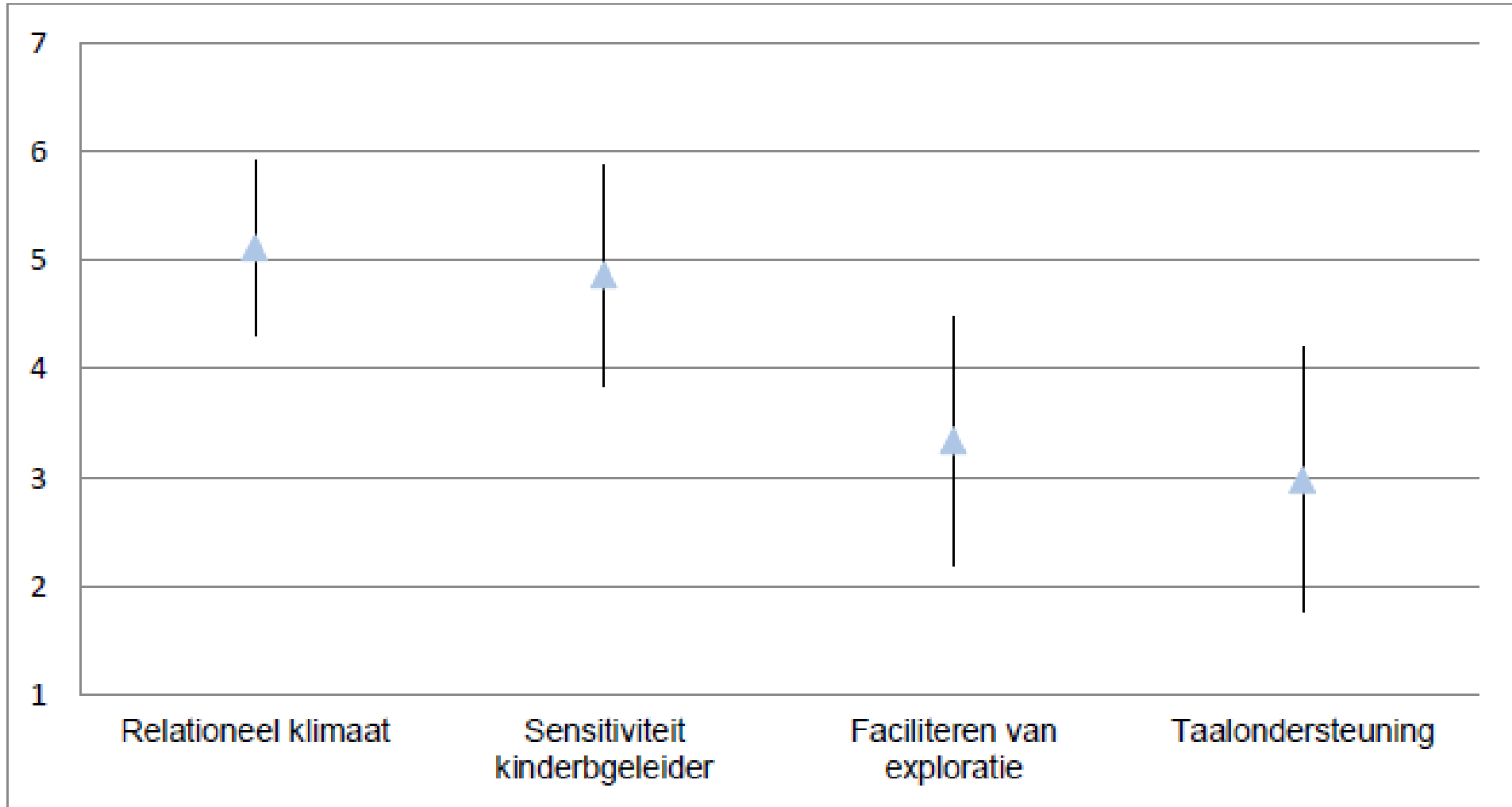
EDUCATIEVE ONDERSTEUNING =

- ☐ Faciliteren van exploratie
- ☐ Kwaliteit van feedback
- ☐ Taalondersteuning
 - Communicatie ondersteuning
 - Communicatie uitbreiding

Kwaliteitsvol ?

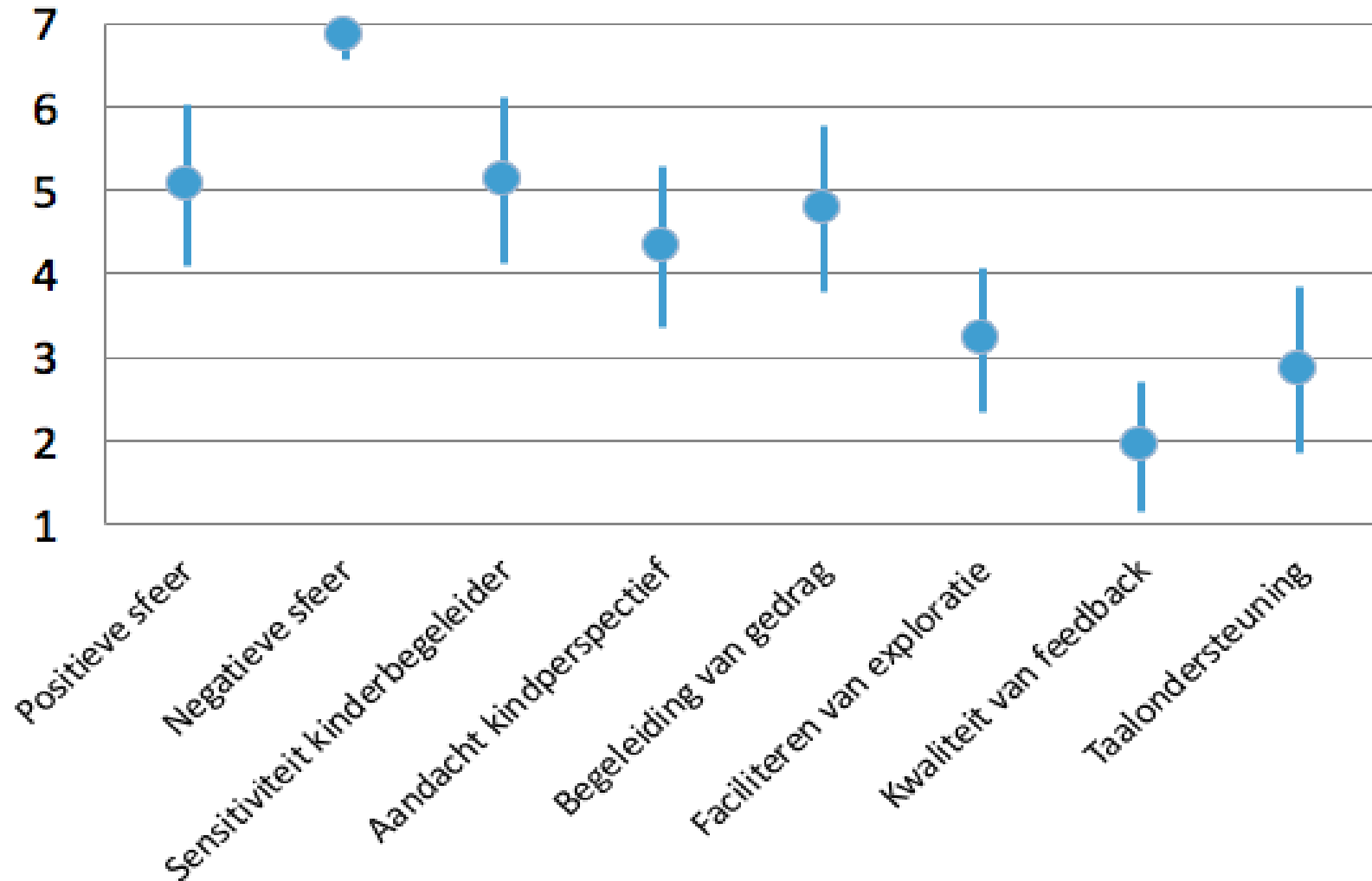
Baby's

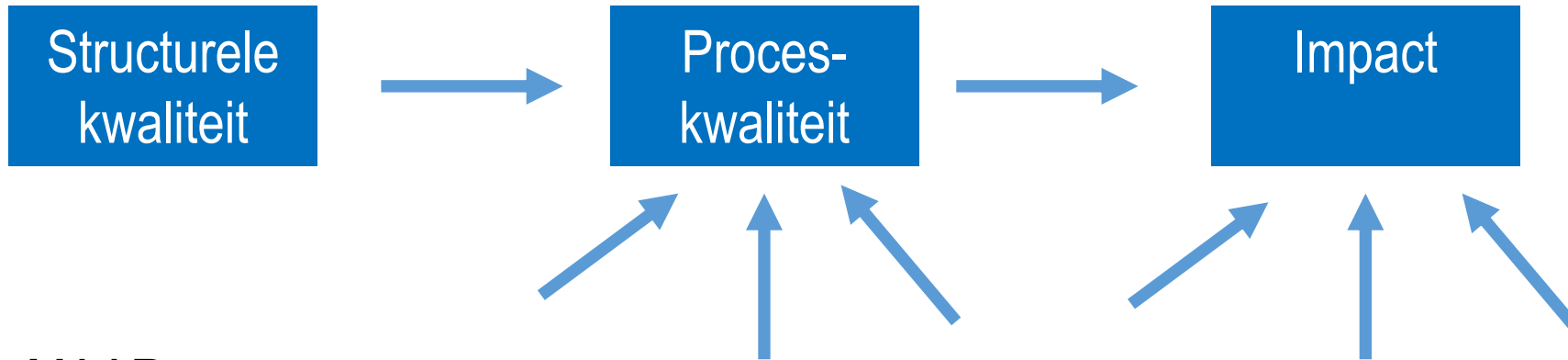
▲ gemiddelde / mean; | standaardafwijking afwijkend van mean¹⁹

Kwaliteitsvol ?

Peuters

Kwaliteitsvol ?

MAAR:

ACR (hoogste van EU)

- + Lage kwalificaties + geen “sustained professional development
- + Slechte arbeidsvoorwaarden

= **risico**

Monitoring the Quality of Early Childhood Education and Care – Complementing the 2014 ECEC Quality Framework proposal with indicators

Recommendations from ECEC experts

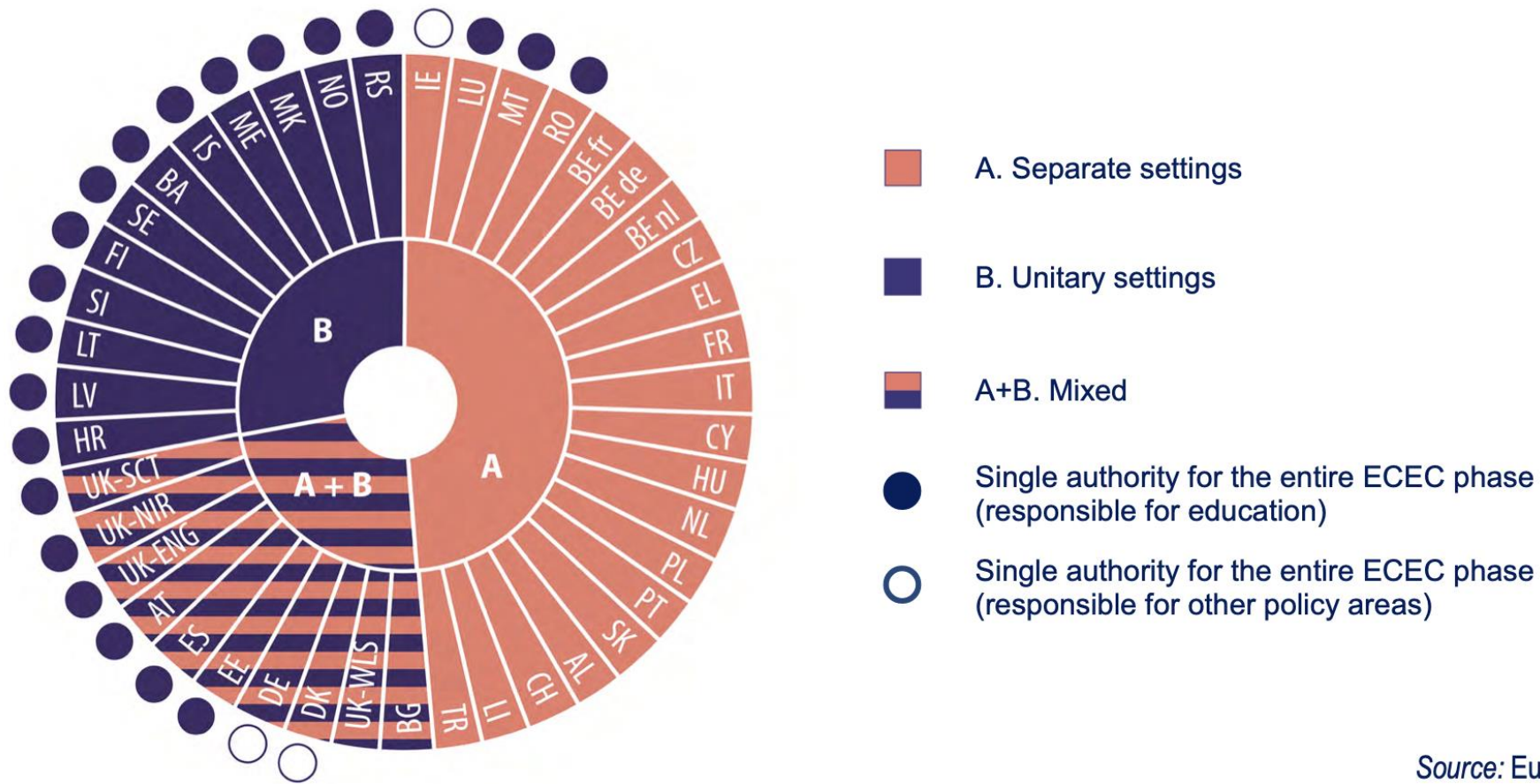
February 2018

Table of Contents

Background	2
Introduction.....	3
Proposals.....	6
The 22 indicators for ECEC	8
Statement 1: Provision that is available and affordable to all families and their children	10
Statement 2: Provision that encourages participation, strengthens social inclusion and embraces diversity.....	13
Statement 3: Well-qualified staff whose initial and continuing training enables them to fulfil their professional role.....	17
Statement 4: Supportive working conditions including professional leadership which creates opportunities for observation, reflection, planning, teamwork and cooperation with parents.....	22
Statement 5: A curriculum based on pedagogic goals, values and approaches which enable children to reach their full potential in a holistic way	26
Statement 6: A curriculum which requires staff to collaborate with children, colleagues and parents and to reflect on their own practice	29
Statement 7: Monitoring and evaluating produces information at the relevant local, regional and/or national level to support continuing improvements in the quality of policy and practice	31
Statement 8: Monitoring and evaluation which is in the best interest of the child	34
Statement 9: Stakeholders in the ECEC system have a clear and shared understanding of their role and responsibilities, and know that they are expected to collaborate with partner organisations	36
Statement 10: Legislation, regulation and/or funding supports progress towards a universal legal entitlement to publicly subsidised or funded ECEC, and progress is regularly reported to all stakeholders	38
The core indicators	41
Experts	42

GOVERNANCE

Split systems

Source: Eurydice.

GOVERNANCE

Split systems

<https://www.issa.nl/content/intrans-webinar-challenging-the-split-system>

In Trans
Ensuring Warm and Inclusive Transitions

INTERNATIONAL WEBINAR
For policy makers, researchers and practitioners

NOVEMBER 15
15:30 – 17:30 CET

DECEMBER 1
15:30 – 17:30 CET

SAVE THE DATE!

Two online sessions
Translations in English, French and Italian

CHALLENGING THE SPLIT SYSTEM IN EARLY CHILDHOOD CARE AND EDUCATION
EMERGING PATHWAYS | Experiences from Belgium, France, Italy and the Netherlands

GOVERNANCE

Split systems

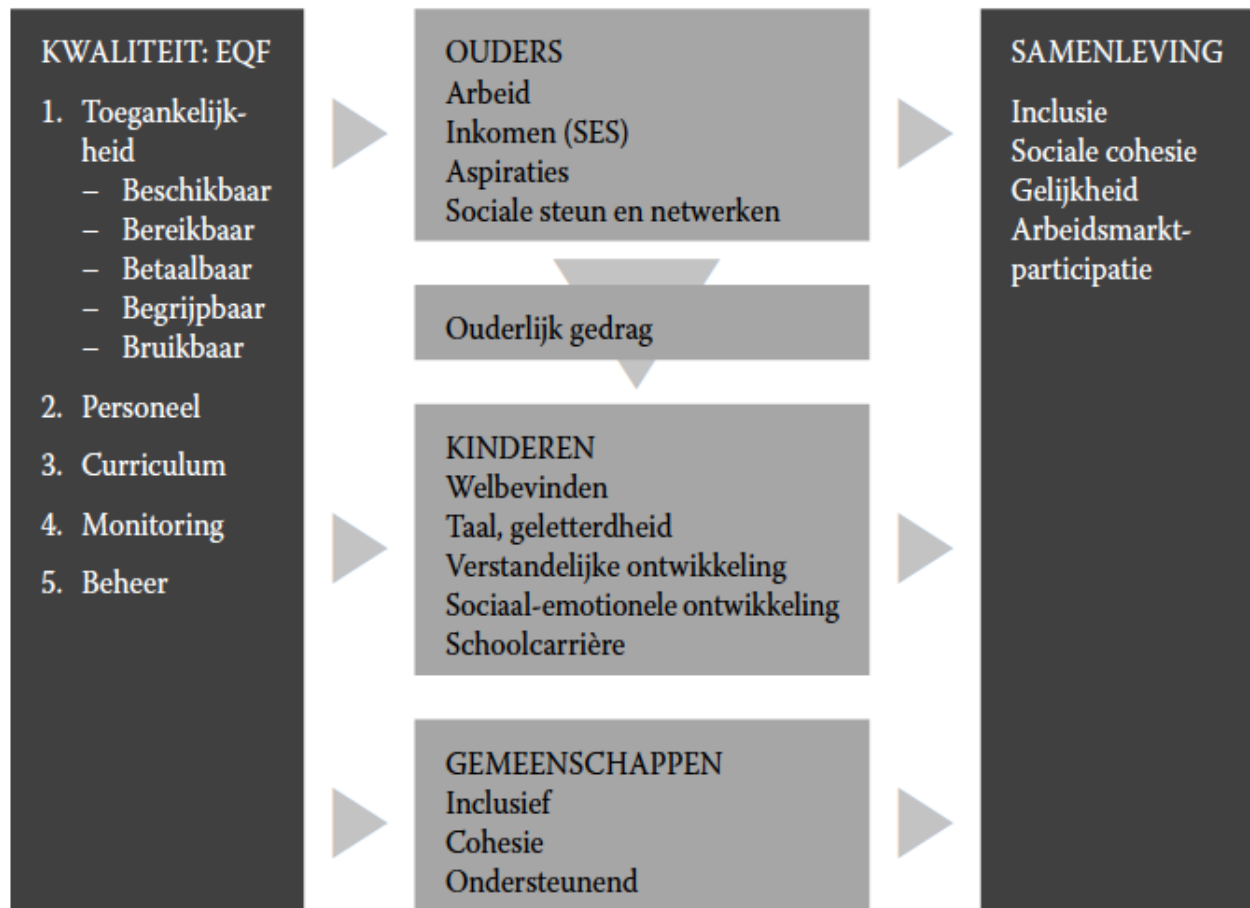
Persoonsvolgende financiering / vermarkting?

De vraag subsidiëren (persoonsvolgende financiering, vouchers, ...) heeft zowat overal geleid tot

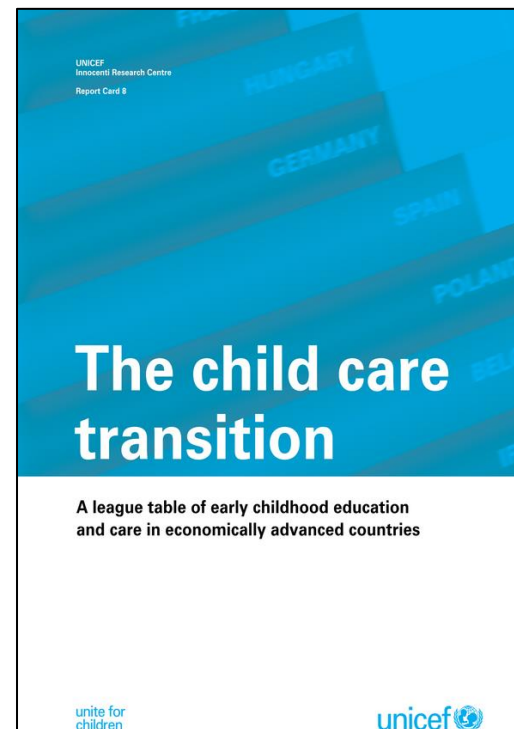
- Meer ongelijkheid
- Lagere kwaliteit
- Minder toegankelijkheid voor kwetsbare gezinnen
- Duurdere kinderopvang

En tot de zorg dat overheidsmiddelen naar de aandeelhouders gaan

(Zweden, Finland, Nederland, Toronto, Californië, Taiwan, Hong Kong, ...)

Kinderopvang: een uniek potentieel, maar

KINDEROPVANG DIE HET VERSCHIL MAAKT VOOR KINDEREN, OUDERS EN SAMENLEVING

Tien punten

1. Continuïteit 0-5
2. Meerjaren-programmering met compensatie voor neergang gezinsopvang
3. Evenwicht tussen sociale en economische functie bij programmering
4. Opletten met privatisering
5. Evolutie 2B → 2A
6. Herijken 7de jaar en HBO5
7. Wat met PJK?
8. Aantal kinderen per volwassene
9. Normen voor omkadering
10. Bijscholing en begeleiding

#NEGEN IS TE VEEL

Met een
gerust hart naar
de kinderopvang
en kleuterschool.

Aanbevolen literatuur

- European Commission. (2018). *Council Recommendation on High Quality Early Childhood Education and Care Systems*. SWD(2018) 173. Brussels: European Commission
- Vandenbroeck, M., Laevers, F., Hulpia, H., Daems, M., Declercq, B., Janssen, J., & Van Cleynenbreugel, C. (2016). *MeMoQ Deelrapport 14. Samenvatting van de nulmeting*. Brussel – Gent – Leuven: Kind en Gezin – UGent – KU Leuven
- Van Lancker, W., & Vandenbroeck, M. (2019). *De verdeling van de kinderopvang in Vlaanderen en in de centrumsteden: spanning tussen de economische en sociale functie van kinderopvang*. Leuven - Gent: KU Leuven - UGent.
- Vandenbroeck, M., Lenaerts, K., & Beblavy, M. (2018). *Benefits of Early Childhood Education and Care and the conditions for obtaining them*. Brussels: European Expert Network on Economics of Education.
- Pavolini, E., & Van Lancker, W. (2018). *The Matthew effect in childcare use: a matter of policies or preferences?* Journal of European Public Policy, 25(6), 878-893.